

A Jancsó Benedek című könyv bemutatója

A Jancsó-életmű oktatásügyi, pedagógiai részének föltárásával és elemzésével máig adós volt a tudomány. A szerző célja ezért az volt, hogy a neveléstörténet eszközeivel mutassa be a székely-magyar tudós pedagógiai munkásságát és elképzeléseit, tisztelegve annak értékei előtt. A mű a Tudós tanárok – Tanár tudósok sorozatban, a Jancsó Alapítvány közreműködésével jelent meg. A könyvbemutató alkalmat adott arra is, hogy köszönetet mondjunk Dr. Jáki László neveléstörténész, bibliográfusnak tudományos munkásságáért és a pedagógia területén végzett tudományszervezői, kiadói tevékenységéért.

A könyv bemutatójára 2013. március 6-án az Oktatókutató és Fejlesztő Intézet Pedagógiai Könyvtár és Múzeum dísztermében került sor. A bemutatót Dr. Kaposi József, az Oktatókutató és Fejlesztő Intézet főigazgatója nyitotta meg, köszöntőt mondott Dr. Hoffmann Rózsa közoktatásért felelős államtitkár és Dr. Jancsó Antal, a Jancsó Alapítvány képviselője. Dr. Jancsó Benedek munkásságáról ismertetőt tartott Dr. Raffay Ernő egyetemi tanár és Dr. Jáki László neveléstörténész.

Folyóiratunkban a könyvbemutató elhangzottak rövidített változatát adjuk közre olvasóinknak szíves ajánlással.

Dr. Jancsó Benedek

A székelység számos olyan kimagasló tudóst adott a nemzetnek, akik maradandót alkottak a kultúra különböző területén. Közéjük tartozik Dr. Jancsó Benedek (1854–1930), akinek az életútját, a nemzet haladásáért és a székelységért végzett munkásságát – majd hetvenéves elhallgatás után – most kezdjük újra megismerni és fölfedezni. Igazi tudós tanár volt: irodalomtörténész és nyelvész, írt publicisztikát, tanulmányokat és történeti munkát, alapított és szerkesztett folyóiratot, ismerte az oktató-nevelő munka, valamint a népművelés elméletét és gyakorlatát, dolgozott az oktatásirányítás, a kultúrpolitika területén, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagjai közé választotta, a kisebbségpolitika és nemzetiségi ügyek elismert szakértőjének számított.

A Bethlen Gábor fejedelemtől nemességet nyert család sarja a kolozsvári és bécsi egyetemi évek után a Szechenyi Molnár Albeiről szóló doktori értekezésével alapozza meg tudományos pályáját. Közel három évtizedig tanított középiskolában, nemcsak magyart és latint, hanem – ha a szükség úgy kívánta – más tárgyakat is, volt osztályfőnök, a tanári könyvtár őre és gimnáziumigazgató is. A szakmai közélet szervezőjeként folyóiratot alapított, és tanulmányokkal, cikkekkel támogatta a középiskolai oktatás megújítását. Miniszteri megbízásra részletes elemzést készített Románia oktatásügyi és műveltségi helyzetéről, majd 1895-től a báró Bánffy Dezső vezette kormány nemzetiségi ügyosztályát vezette. A kisebbségi kérdés és a román nemzetegyesítő, hódító politika tudományosan is elismert szakértőjévé vált. Gróf Apponyi Albert minisztersége alatt 1907-től kidolgozta, majd szervezte az iskolán kívüli oktatást, az úgynevezett szabadoktatást, amely a művelődés és a felnőttképzés szempontjából is előremutató volt. Az első világháború alatt a bukaresti osztrák-magyar katonai parancsnokság nemzetiségügyi előadója. 1918 novemberében egyik alapítója a Székely Nemzeti Tanácsnak. Trianon után megírta és kiadta Erdély történetét, részt vett a Népies Irodalmi Társaság titkos tevékenységében, amelynek célja az volt, hogy anyagilag támogassa a Magyarországon tanuló erdélyi diákokat. Megszervezte továbbá Bartók Béla és Kodály Zoltán *Erdélyi magyarság – Székely népdalok* című gyűjteményének megjelentetését magyar, angol és francia nyelven. Dr. Jancsó Benedek haláláról a legnevesebb folyóiratok emlékeztek meg, mint a *Századok*, a *Magyar Szemle*, a *Társadalomtudomány*.

Cs.T.